

POZNÁMKA OSLAVNÁ A SKORO POLEMICKÁ

Básnické dílo je magisterium ducha, je artifiční, je formální a (ovšem) ozývá se hlasy své země. Je vždy dokonalého tvaru a v určitém smyslu je vždy lidové.

Na rozdíl od mínění Josefa Hory považují básně Tomanovy za nezvratný doklad tohoto tvrzení. Bylo řečeno, že báseň Tomanova „podává celý svět v krystalickém tvaru“. Ano, v krystalické formě písňové, jež byla opatrně uvážena a mohutně ukuta. Básník sám mluví o těchto věcech: Lidová píseň je rytmicky nejbohatší, *mistrně využívá* i přízvuku i kvantity. Tento soud rozhoduje spor. Ale i kdyby byl spor stokrát ztracen, budeme především milovati Tomanův verš. Budeme milovati básníka, jenž touží býti oráčem a opět tulákem, básníka, jenž je baladický a lehkoduchý, jenž touží býti vším, právě tak jako to činívají básníci. Toto rozpolčení, neklid či nestálost má staré jméno. Touha. Krátce, Karel Toman se vyskytuje v několikerém vidu, a rozumím-li básníku, zmínil se o tom nejkrásněji, řka:

ať kladivo jsi, nebo kovadlina,
ty zníš.

Toman je mladší bratr Erbenův a zní písni, v jejíž formě není výkyvů ani kazů, ale jasnost a klid. Je nepochopitelné, že nebyl oslavován za každého slunovratu.